

wijziging van de Kadasterwet in verband met het aanwijzen van de Dienst voor het kadaster en de openbare registers voor de taak van het verzamelen en bijhouden van obstakelgegevens in een databank ter uitvoering van uitvoeringsverordening (EU) 2020/469 van de Commissie van 14 februari 2020 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 923/2012, Verordening (EU) nr. 139/2014 en Verordening (EU) 2017/373, voor wat betreft de voorschriften voor luchtverkeersbeheers-/luchtvaartnavigatiediensten, het ontwerp van luchtruimstructuren en de gegevenskwaliteit, en de veiligheid van start- en landingsbanen, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 73/2010 (PbEU 2020, L 104)

Voorstel van Wet

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging hebben genomen dat het wenselijk is de Dienst voor het kadaster en de openbare registers aan te wijzen als houder van een databank met obstakelgegevens ter uitvoering van uitvoeringsverordening (EU) 2020/469 van de Commissie van 14 februari 2020 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 923/2012, Verordening (EU) nr. 139/2014 en Verordening (EU) 2017/373, voor wat betreft de voorschriften voor luchtverkeersbeheers-/luchtvaartnavigatiediensten, het ontwerp van luchtruimstructuren en de gegevenskwaliteit, en de veiligheid van start- en landingsbanen, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 73/2010 (PbEU 2020, L 104);

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Kadasterwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel n wordt `, en´ vervangen door `;´.
2. In onderdeel o wordt de punt aan het einde van de zin vervangen door `, en´.
3. Er wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

p. het in een databank houden en beheren van gegevens met betrekking tot obstakels, overeenkomstig uitvoeringsverordening (EU) 2017/373 van de Commissie van 1 maart 2017 tot vaststelling van de gemeenschappelijke eisen voor verleners van luchtverkeersbeheers-/luchtvaartnavigatiediensten en andere netwerkfuncties voor luchtverkeersbeheer en het toezicht daarop, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 482/2008, Uitvoeringsverordeningen (EU) nr. 1034/2011, (EU) nr. 1035/2011 en (EU) 2016/1377 en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 677/2011 (PbEU 2017, L 62) of een verordening die daarvoor in de plaats treedt, en het verstrekken van de in de desbetreffende verordening opgenomen gegevens aan de luchtvaartinlichtingendienst, bedoeld in de Wet luchtvaart.

B

Artikel 117, vijfde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt `, en´ vervangen door een puntkomma.
2. De punt aan het slot van onderdeel b wordt vervangen door `; en´.
3. Na onderdeel b wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

c. het in een databank houden en beheren van gegevens met betrekking tot obstakels, bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel p, met uitzondering van schade die voortvloeit uit het door de Dienst bijhouden van gegevens met betrekking tot obstakels die afkomstig zijn van derden en inhoudelijk onjuist blijken te zijn.

ARTIKEL II

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

MEMORIE VAN TOELICHTING

Aanleiding

In bijlage 15 bij het op 7 december 1944 te Chicago tot stand gekomen Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (Trb. 1973, 109; hierna: Verdrag van Chicago) zijn verplichtingen opgenomen voor de landen partij bij het Verdrag van Chicago met betrekking tot elektronische databestanden van obstakels die relevant zijn voor de luchtvaart. In de Europese Unie zijn eisen ten aanzien van obstakelgegevens vanaf 27 januari 2022 opgenomen in uitvoeringsverordening (EU) 2017/373.¹ Op die datum wordt uitvoeringsverordening (EU) 2020/469 tot wijziging van uitvoeringsverordening (EU) nr. 2017/373² namelijk toepasselijk. In uitvoeringsverordening (EU) 2017/373 zullen dan standaarden uit bijlage 15 op het gebied van Aeronautical Information Services (AIS) bij het Verdrag van Chicago zijn overgenomen. Onderdeel hiervan is het in luchtvaartinformatieproducten beschikbaar stellen van gegevens over obstakels. Deze obstakelgegevens betreffen bijvoorbeeld de aanduiding van het obstakel, de positie, de hoogte en de hoogteligging en deze gegevens moeten worden opgeslagen, bijgehouden en uitgewisseld. Om aan de elektronische uitwisseling uitvoering te geven, wordt voorgesteld de Dienst voor het kadaster en de openbare registers (hierna: de Dienst) op te dragen die obstakelgegevens met bijbehorende gegevens op te zetten en te beheren conform de eisen die gesteld worden in uitvoeringsverordening (EU) 2017/373. Omdat het een structurele taak betreft, is het noodzakelijk de Dienst hiervoor in de Kadasterwet aan te wijzen. De voorgestelde aanwijzing van de Dienst is passend, gelet op de uitvoering van vergelijkbare taken met betrekking tot het verzamelen en beheren van geografische gegevens waarmee de Dienst reeds belast is, zoals het obstakelbestand voor de militaire luchtvaart.

Het samenvoegen van eigen obstakelgegevens en obstakelgegevens van in het navolgende genoemde andere partijen is onderdeel van de aan de Dienst op te dragen taak tot het verzamelen van obstakelgegevens. Hiervoor is onder meer nodig dat de Dienst de obstakelgegevens (technisch) valideert, om te beoordelen of alle verzamelde obstakelgegevens aansluiten op elkaar zodat een (landsdekkende) databank van obstakelgegevens ontstaat.

Werkterrein van de Dienst

Gelet op de aard van de informatie die moet worden verzameld en bijgehouden, namelijk geografische informatie met betrekking tot obstakels en hun hoogte, betreft dit onder meer het werkgebied van de Dienst. De Dienst heeft onder andere als doeleinde de bevordering van een doelmatige geo-informatie-infrastructuur.

TOPstakels

Op grond van artikel 3, eerste lid, onderdeel f en g, van de Kadasterwet, heeft de Dienst onder meer als taak het landsdekkend verzamelen, beheren en cartografisch weergeven van geografische gegevens en het houden en bijwerken van de basisregistratie topografie én het voor de militaire luchtvaart bijhouden van een obstakelbestand (TOPstakels). Het obstakelbestand TOPstakels betreft alleen obstakels *buiten* de luchthavens die hoger dan 15 meter zijn, met daarbij door het Ministerie van Defensie gestelde specificaties. Dit obstakelbestand voldoet derhalve niet volledig aan de eisen voor de burgerluchtvaart zoals deze vanaf 27 januari 2022 zijn gesteld in uitvoeringsverordening (EU) 2017/373 en bevat onder andere geen obstakelgegevens van de nationale luchthavens zelf en geen specifieke eigenschappen van obstakels zoals verlichting en de precieze hoogte van windturbines. Daarom is het noodzakelijk om een databank in te richten die volledig is, aan de vereisten voldoet en tevens actueel is. De nieuwe databank wordt in samenwerking met het Ministerie van Defensie ontwikkeld, zodat de nieuwe databank ook aan de militaire behoeften zal voldoen. Het obstakelbestand TOPstakels zal gaan functioneren als één van de brongegevens voor de nieuwe databank.

¹ Uitvoeringsverordening (EU) 2017/373 van de Commissie van 1 maart 2017 tot vaststelling van de gemeenschappelijke eisen voor verleners van luchtverkeersbeheers-/luchtvaartnavigatiediensten en andere netwerkfuncties voor luchtverkeersbeheer en het toezicht daarop, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 482/2008, Uitvoeringsverordeningen (EU) nr. 1034/2011, (EU) nr. 1035/2011 en (EU) 2016/1377 en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 677/2011 (PbEU 2017, L 62).

² Uitvoeringsverordening (EU) 2020/469 van de Commissie van 14 februari 2020 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 923/2012, Verordening (EU) nr. 139/2014 en Verordening (EU) 2017/373, voor wat betreft de voorschriften voor luchtverkeersbeheers-/luchtvaartnavigatiediensten, het ontwerp van luchtruimstructuren en de gegevenskwaliteit, en de veiligheid van start- en landingsbanen, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 73/2010 (PbEU 2020, L 104).

Luchtopnamen Waterschapshuis

Voor het verwerven van de gegevens voor de door de Dienst te vervaardigen topografische kaarten, wordt, binnen reeds bestaande afspraken, gebruik gemaakt van luchtopnamen (beeldmateriaal) gemaakt bij de meetvluchten die onder regie van het Waterschapshuis (de uitvoeringsorganisatie van de waterschappen) worden uitgevoerd. Deze luchtopnamen worden in opdracht van het GI-beraad (het beraad voor geo-informatie, ingesteld door de toenmalige Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu in 2006) sinds 2011 overheidsbreed ingekocht om bij te dragen aan de Nationale Geo-Informatie Infrastructuur-doelstelling om te komen tot een overheidsbrede basisvoorziening waarbij beeldmateriaal éénmalig wordt ingewonnen voor meervoudig gebruik. Diverse (overheids)partijen werken hierin samen en de Dienst verzorgt in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de controle, opslag, beheer en distributie van het verkregen beeldmateriaal.

Luchthavens en Luchtverkeersleiding Nederland

Voor wat betreft gegevens op en in de omgeving van luchthavens zijn verplichtingen ten aanzien van toelevering van obstakelgegevens die van toepassing zijn op Schiphol en de overige luchthavens van nationale betekenis reeds opgenomen in verordening (EU) nr. 139/2014.³ Voor wat betreft alle andere luchthavens geschiedt aanlevering van gegevens op basis van vrijwilligheid en zullen obstakelgegevens in principe verkregen worden op de hiervoor genoemde wijzen. Ter uitvoering van verordening (EU) nr. 139/2014 (onderdeel ADR.OPS.A.005) zal Luchtverkeersleiding Nederland (hierna: LVNL) in dit kader met iedere betrokken luchthaven het reeds bestaande afgesloten Service Level Agreement (hierna: SLA) betreffende Aeronautical Information aanpassen, zodat de gegevens op een juiste manier aangeleverd zullen worden aan de Dienst ten behoeve van de nieuwe databank en het bestand ook actueel zal blijven. Conform de aangepaste SLA's zullen de betrokken luchthavens aan de Dienst de gegevens van obstakels aanleveren die binnen de hiervoor in de SLA aangegeven contour liggen voor opname in de databank. Deze werkwijze is geborgd doordat deze is voorgeschreven als wijze van naleving door het Europese Agentschap voor de Luchtvaartveiligheid (de EASA).

Luchtvaartinlichtingen

De Dienst verwerkt deze op bovenstaande wijzen verkregen gegevens in de obstakeldatabank, en verstrekt deze als onderdeel van zijn taak aan LVNL die deze databank met obstakelgegevens vervolgens ontsluit ten behoeve van de gebruikers: in het kader van haar taak tot het verstrekken van luchtvaartinlichtingen op grond van artikel 2 van de Regeling burgerluchtvaartinlichtingen zal de informatie beschikbaar worden gemaakt voor luchtvaarders als luchtvaartinformatieproduct. De databank zal via de website van LVNL openbaar toegankelijk zijn.

Europese eisen

De eisen in uitvoeringsverordening (EU) 2017/373 die gesteld worden aan (de verstrekking van) obstakelgegevens als onderdeel van de luchtvaartinlichtingen dienen door LVNL als verstrekker van de luchtvaartinlichtingen te worden nageleefd. Voor een juiste naleving van uitvoeringsverordening (EU) 2017/373 dient LVNL hiertoe op grond van bepaling AIS.OR.205 van deze verordening formele afspraken met de Dienst vast te leggen.

Voorts is in onderdeel AIS.OR.500 van bijlage VI bij uitvoeringsverordening (EU) 2017/373 bepaald dat de AIS-aanbieder (LVNL) ervoor moet zorgen dat de verstrekte informatie in informatieproducten actueel is. Dit betekent dat als onderdeel van de formele afspraken met de Dienst zal worden vastgelegd dat door de Dienst de laatst verkregen obstakelgegevens in de databank verwerkt zijn.

Toezicht en handhaving

De taak tot het houden en beheren van obstakelgegevens in een databank leidt er niet toe dat het Kadaster zelf een luchtvaartinlichtingendienstverlener wordt. Deze taak is en blijft een verantwoordelijkheid van LVNL. Het toezicht op de Dienst door de Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT) op grond van artikel 11.1, eerste lid, onderdeel b, van de Wet luchtvaart is

³ Verordening (EU) nr. 139/2014 van de Commissie van 12 februari 2014 tot vaststelling van eisen en administratieve procedures met betrekking tot luchtvaartterreinen, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 216/2008 van het Europees Parlement en de Raad (PbEU 2014, L 44).

derhalve beperkt tot de uitvoering van de taken voor zover deze binnen het bereik van uitvoeringsverordening (EU) 2017/373 vallen.

De onderhavige wijziging is voor een Handhaafbaarheid, Uitvoerbaarheid en Fraudebestendigheid-toets (HUF-toets) aan de ILT voorgelegd. De ILT heeft geconcludeerd dat deze wel uitvoerbaar en handhaafbaar is.

Uitvoeringstoetsen door LVNL en de Dienst

De uitvoeringstoets is aangeboden aan beide organisaties.

Effecten op de administratieve lasten en nalevingskosten

Het onderhavige voorstel is voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk. Het Adviescollege toetsing regeldruk heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen omvangrijke gevolgen voor de regeldruk heeft.

Het onderhavige voorstel heeft zeer beperkte effecten op de administratieve lasten en brengt nalevingskosten met zich mee voor die burgerluchthavens die onder het bereik van verordening (EU) nr. 139/2014 vallen, namelijk Schiphol, Maastricht, Eelde, Rotterdam en Lelystad. Deze lasten en kosten vloeien voornamelijk voort uit de verordening.

De administratieve lasten, die het gevolg zijn van de introductie van een databank waarin voor de luchtvaart relevante obstakels worden opgenomen, zijn beperkt omdat er reeds verplichtingen bestaan over het registreren van obstakels. In uitvoeringsverordening (EU) 2017/373 zijn eisen opgenomen betreffende de aan te leveren obstakelgegevens. In verordening (EU) nr. 139/2014 is reeds opgenomen voor welke obstakels luchthavens verplicht zijn om over de gegevens te beschikken.

Met de introductie van de voorgestelde obstakeldatabank wordt voor desbetreffende luchthavens dus alleen de verplichting tot het beschikbaar stellen van de obstakelgegevens in een obstakeldatabank toegevoegd.

Voor het initieel verwerken en opsturen van obstakelgegevens is tot de volgende inschatting van eenmalige kosten gekomen per luchthaven:

- Aanpassen van de Service Level Agreement: 8 uur à € 77 = € 616
- Administratief verwerken en opsturen van de gegevens: 2 uur à € 39 = € 78
- Initiële verwerking: € 694.

Voor het actueel houden van de databank is tot de volgende inschatting gekomen van de jaarlijkse kosten per luchthaven:

- Administratief verwerken en opsturen van de gegevens: 1 uur à € 39 = € 39.

Internetconsultatie

Het ontwerp van de regeling wordt nu aangeboden voor internetconsultatie.

Inwerkingtreding

Omdat de verplichtingen die nopen tot het verzamelen en bijhouden van obstakelgegevens in een databank al gelden – tot 27 januari 2022 op grond van Verordening (EU) nr. 73/2010⁴ en vanaf die datum op grond van uitvoeringsverordening (EU) 2017/373 – en Nederland aldus tot op heden in gebreke is bij het uitvoeren hiervan, wordt voorgesteld dit artikel zo snel mogelijk in werking te laten treden. Voor de Dienst, die in voorgestelde wijziging belast wordt met de taak tot het verzamelen van obstakelgegevens en het bijhouden van een databank met die gegevens levert dit geen problemen op, aangezien de Dienst al geruime tijd een soortgelijke taak uitvoert (TOPstakels) ten behoeve van het Ministerie van Defensie. In de aanloop van dit wetsvoorstel is dan ook veelvuldig overleg geweest met de Dienst waardoor de Dienst heeft kunnen anticiperen op de nieuwe databank om deze op tijd gereed en toegankelijk te hebben.

⁴ Verordening (EU) nr. 73/2010 van de Commissie van 26 januari 2010 tot vaststelling van de kwaliteitseisen voor luchtvaartgegevens en -informatie voor het gemeenschappelijke Europese luchtruim (PbEU 2010, L 23)

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel A

Met de voorgestelde wijziging wordt de Dienst aangewezen om de vereiste databank met bijbehorende gegevens op te zetten en te onderhouden conform de eisen die gesteld worden in uitvoeringsverordening (EU) 2017/373, en deze gegevens te verstrekken aan de luchtvaartinlichtingdienst als bedoeld van de Wet luchtvaart. In artikel 5.23, eerste lid, onderdeel c, van de Wet luchtvaart is de LVNL aangewezen voor het verlenen van luchtvaartinlichtingdiensten. Er wordt voorzien dat de onderhavige wijziging in werking treedt na 27 januari 2022. Uitvoeringsverordening 2020/469 tot wijziging van verordening 2017/373 is dan reeds van toepassing is geworden. Dat is ondervangen door de dynamische verwijzing naar uitvoeringsverordening (EU) 2017/373. Mocht in de toekomst uitvoeringsverordening 2017/373 worden ingetrokken en vervangen door een andere verordening hoeft het artikel niet te worden aangepast aangezien wordt voorgesteld dat de taak betrekking heeft op genoemde uitvoeringsverordening of een verordening die daarvoor in de plaats komt.

Onderdeel B

Met dit onderdeel wordt de aansprakelijkheid van de Dienst aangaande de obstakeldatabank geregeld. Artikel 117, vijfde lid, van de Kadasterwet regelt al de aansprakelijkheid van de Dienst met betrekking tot het vervaardigen, verzamelen, houden, beheren en cartografisch weergeven van geografische gegevens alsmede het houden en bijwerken van de basisregistratie topografie (BRT). Met onderhavig voorstel wordt de Dienst belast met het in een databank verzamelen en bijhouden van obstakelgegevens. Gelet op deze nieuwe taak wordt voorgesteld om in het vijfde lid een nieuw onderdeel c in te voegen zodat zowel de aansprakelijkheid van de Dienst is geregeld indien een vergissing of verzuim plaatsvindt bij het vervaardigen, houden, bijwerken etc. van obstakelgegevens ten behoeve van de obstakeldatabank, als de aansprakelijkheid van de Dienst veroorzaakt door een vergissing, verzuim of een andere onregelmatigheid bij het houden en beheren van gegevens in de obstakeldatabank.

In de obstakeldatabank worden ook gegevens van andere partijen gehouden waarvoor de Dienst niet inhoudelijk verantwoordelijk is en zodoende wordt in het nieuwe onderdeel c de aansprakelijkheid voor de inhoud van die gegevens uitgesloten.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,